ЗАКЛЮЧЕНИЯ
от конференцията „Здравословно бъдеще за Европа: здравословно хранене при децата“ ,
част от календара на Българското председателство на Съвета на ЕС
(6 февруари 2018 г., София)

На 6 февруари 2018 г. в Националния дворец на културата, София, се проведе конференция от календара на Българското председателство под надслов „Здравословно бъдеще за Европа: здравословно хранене при децата“. В конференцията участваха експерти от държавите-членки на Европейския съюз, ангажирани в сферата на здравеопазването и земеделието, представители на Европейската комисия и Световната здравна организация, учени от университети в Европа и др.

Дискусиите очертаха значимостта на темата за всички европейски страни. Присъстващите се обединиха около разбирането, че здравите деца и младите хора са в основата на благоденствието на всяка нация, респективно на целия Европейски съюз, и че в контекста на развитието на хроничните болести, превенцията чрез здравословно хранене на децата е приоритет, който заслужава единните усилия на всички страни-членки.

Поставен беше акцент върху необходимостта от решаване на проблема с нездравословните модели на хранене чрез развиване и възпитаване на здравословни хранителни навици от най-ранна детска възраст. Успоредно с това трябва да бъдат насърчавани потреблението и подобряването на предлагането на здравословни храни. Делегатите бяха категорични, че това е възможно само, ако всички заинтересовани страни – законодатели, производители, семейства, учебни заведения и други, обединят усилията си в тази посока. Изведена беше тезата, че децата, като най-уязвимата група от потребителите, се нуждаят от насочване и личен пример, за да се научат да правят здравословен избор, тъй като здравословните навици, изградени в ранна възраст, остават за цял живот.

Конференцията очерта връзката между храни, хранене и здраве. УНИЦЕФ, СЗО и академичната общност дадоха безспорни примери за отражението на храните върху хормоналното развитие, разглеждайки храненето по време на бременност, ползата от кърменето, здравословното хранене през ранното детство и юношеството.

Експертите са единодушни по отношение необходимостта от:

- ✓ производството на здравословни, а не само безопасни храни;
- ✓ разработване на програми за хранене, адекватни за съответната възрастова група, за постигане на Глобалните цели за предотвратяване на хроничните незаразни болести и целите за устойчиво развитие на ООН;
- ✓ извършване на научни изследвания относно ефекта и въздействието на състава на храните върху здравето;
- ✓ създаване на политики и специфични програми, насочени към превенция на рисковите за здравето фактори;
- ✓ дейности, насочени към идентифициране на хората в риск.

Част от дискусиите бяха фокусирани върху маркетинга, насочен към деца и възможните механизми за регулирането му. По този въпрос експертите считат, че:

- ✓ маркетингът и рекламата на храните за деца трябва да имат наднационален характер и следва да бъдат съобразени с правата на детето;
- ✓ необходимо е да се повиши ангажираността и отговорността на индустрията, включително по посока саморегулация, доброволни кодекси за действие и обмен на добри практики;

- ✓ създаването на регулаторна рамка е сред възможностите за решаване на предизвикателствата по отношение на нездравословното хранене. На ниво Европейски съюз се обсъжда проект на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги, която ще постави основата за хармонизиране дейностите на държавите-членки в тази област.

Във фокуса на дебатите по време на конференцията за здравословно хранене при децата бяха и традиционните модели на хранене и значението на Общата селскостопанска политика. Участниците във форума се обединиха около мнението, че:

- ✓ Европа е уникална с разнообразието си от модели на хранене и продукти с характерни регионални специфики - средиземноморски, скандинавски, балкански и др.;
- ✓ Традиционните модели на хранене имат някои предимства, които следва да се отчитат и да се ползват при препоръките за здравословно хранене.

Експертите и лекторите, участващи в конференцията, представиха и добри примери от практиката на национално, европейско и световно ниво по отношение храненето в училище, реформулирането на храни, мерките за данъчно облагане, субсидиите за осигуряване на здравословна храна през европейските структурни и инвестиционни фондове. Бяха дискутирани и трудностите пред икономиките на държавите-членки – следствие от хроничните заболявания и ресурса, отделян за диагностиката и лечението на гражданите.

Заключенията от конференцията очертаха следните препоръки:

- ➢ Необходимост от засилена роля на здравеопазването както на национално, така и на европейско ниво, доколкото здравето е ценност, имаща отношение към благосъстоянието на населението, качеството на живота, продуктивността и персоналната конкурентоспособност;
- ➢ Инвестиране в политики по превенция, фокусирани върху здравословно хранене и формиращи избора на потребителите от ранна детска възраст;
- ➢ Подкрепа за разпространение на здравословна храна чрез всички възможни инструменти на ниво ЕС и на национално ниво, чрез съвместна дейност на здравния и земеделския сектор;
- ➢ Необходимост от провеждане на научни изследвания относно ефекта и въздействието на състава на храните върху здравето на децата;
- ➢ Регулиране на изискванията към маркетинга на храни за деца при защита правата им;
- ➢ Повишаване на наличието на здравословни храни на пазара чрез подобряване състава на храните (реформулиране) и строг мониторинг на процеса;
- ➢ Разширяване и надграждане на дебата за обща селскостопанска политика с оглед здравословното хранене, т. е. инкорпориране на подхода „здраве във всички политики“.